

De Ambitie Plantgezondheid 2030: Gezonde teelt, gezonde toekomst' van LTO Nederland stelt hoge eisen aan de land- en tuinbouw. LTO wil de doelstelling echter niet alleen op bord van de teler leggen. “Deze ambitie doet tegelijk een beroep op ander partijen.”

Tekst: René Bouwmeester
Fotografie: René Faas

LTO Nederland presenteerde op 4 juli de Ambitie Plantgezondheid 2030: Gezonde teelt, gezonde toekomst. In deze publicatie staan de doelen van de plantaardige sectoren binnen LTO op het gebied van milieu en duurzaamheid.

De ambitie luidt: ‘In 2030 is de Nederlandse voedsel- en sierteelt wereldwijd koploper in kwaliteit en volhoudbaarheid’. Die positie moet worden afgedwongen door de focus op drie elementen. Ten eerste zijn dat gezonde planten die van zichzelf weerbaar zijn zodat bijsturing met chemische middelen nauwelijks nodig is. Ten tweede is dat een gezonde leefomgeving waarbij de plantaardige productie een positieve bijdrage levert voor mens, dier en milieu. En tot slot de gezonde markt, waarbij het Nederlandse product nationaal en internationaal erkend is als sterk merk en goede prijzen oplevert.

Het uiteindelijke doel is dat plantaardige productie in 2030 plaatsvindt zonder emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het grond- en oppervlaktewater. De productie levert daarbij een positieve bijdrage aan de biodiversiteit en elke teler doet aan informatiewisseling met burgers over zijn gewas en de omgeving. Deze doelen kan de agrarische sector niet op eigen houtje behalen, zegt Joris Baecke, voorzitter van de LTO werkgroep Plantgezondheid. Hij denkt dat overheid, ketenpartijen en maatschappelijke organisaties een steentje moeten bijdragen om deze doelen te halen. “Er is in de agrarische sector het besef dat we op een kantelpunt staan. Ik hoop dat dat besef wordt gedeeld door de anderen.”

‘Ambitie Plantgezondheid haalbaar met hulp afnemers en overheid’

Hoe is de ‘Ambitie Plantgezondheid 2030’ ontvangen in de politiek en bij de ngo’s?

“Over het algemeen zijn de reacties positief. Verschillende politieke partijen hebben gereageerd en gezegd dat ze het goed vinden dat LTO Nederland tot deze ambitie is gekomen. Het is een grote uitdaging die wordt gesteld. We willen wereldleider blijven in kwaliteit en volhoudbaarheid en we willen de nadelige effecten van de teelt wegnemen. Dat wordt door iedereen verwelkomd. Op details zijn er ook negatieve reacties, bijvoorbeeld over de termijn en de mate waarin we bepaalde zaken willen terugdringen. We horen enerzijds ‘te ambitieus’ en anderzijds ‘het duurt te lang’. De reacties zijn meestal constructief en enigszins te verwachten. Als we geen reactie hadden veroorzaakt, dan was dit de naam ambitie niet waard. We hebben stevig ingezet.”

Hoe hebben boeren en tuinders gereageerd?

“Men vindt het over het algemeen goed dat we als primaire sector vooropgaan in de discussie over de toekomst van plantgezondheid. Er was binnen de sector de behoefte om leidend te zijn als het gaat over onze toekomst. De meeste reacties waren positief, maar wel met een kanttekening. Er wordt gezegd, ‘het is mooi, maar er moet nog veel gebeuren’ en ‘hoe gaan we dit waar maken?’. Die twijfel is heel begrijpelijk. Anderzijds is deze ambitie niet alleen op het erf van de boer is te realiseren. Zo moet een teler het ook niet opvatten.”

Hoe moet de sector deze ambitie opvatten?

“Dit is een ambitie waarin wij het voortouw nemen, maar waarin we ook andere partijen betrekken en medeverantwoordelijk willen maken, zoals de overheid, de afnemers, gewasbeschermingsmiddelenindustrie, de veredeling en de ngo’s zoals Greenpeace. Dat zijn allemaal belanghebbende partijen die iets van ons willen of iets kunnen doen voor ons. We willen aantonen dat de ambitie redelijk en haalbaar is, maar dan hebben we wel bouwstenen nodig om het te doen. Wij kunnen dit niet alleen. Daar hebben we hulp van de stakeholders nodig, maar de ambitie blijft onze verantwoordelijkheid.”

Welke bouwstenen zijn nodig om deze ambitie waar te maken?

“Ik denk bijvoorbeeld aan veranderingen in de

wetgeving met betrekking tot veredeling. Door verdeling met CRISPR-Cas kunnen we sneller tot gewassen komen die minder vatbaar zijn voor ziekten zodat we minder chemische middelen nodig hebben. Dan moet CRISPR-Cas niet geoormerkt zijn als genetische modificatie zodat toepassing niet haalbaar is. Andere voorbeelden zijn een snellere toelating van ‘groene’ gewasbeschermingsmiddelen en het behoud van de RUB-lijst met middelen die zonder beoordeling zijn toegelaten.”

Het liefst zouden we naar een toelatingsbeleid toe willen waarbij we het teeltsysteem beoordelen in plaats van alleen het middel dat wordt gebruikt. Dan kun je een keuze maken voor een ras in combinatie met het middel en het totale systeem beoordelen op het risico. Kijken naar één middel is te beperkend, te zwart-wit. We willen toe naar een afweging van het risico van het totale pakket dat wordt ingezet in een teelt. Als veel aan preventie wordt gedaan en met laagrisicomiddelen wordt gewerkt, dan moet een middel met een hoger risicoprofiel als noodoptie beschikbaar zijn.”

Voor de bouwstenen doet de sector een beroep op de overheid. Hoe gaat u die meekrijgen?

De overheid is inderdaad een belangrijke partij, maar we hebben ook een belangrijke propositie voor de overheid, namelijk gezonde planten, een gezonde leefomgeving en een gezonde markt. De overheid verwacht wat van ons. Daaruit komt ook een opdracht aan de overheid voort, zoals de veranderingen in de wet- en regelgeving. De overheid, de politiek, wisselt met de verkiezingen van samenstelling. Daarom is het belangrijk dat je zelf een plan hebt en vooruitgang boekt. Dat is belangrijk om vertrouwen van de overheid te krijgen en te houden.”

Is het gevaarlijk om zo’n ambitie te presenteren in de wetenschap dat je ook van anderen afhankelijk bent?

“Dat is het per definitie, want we willen iets gaan doen dat nog niet vertoond is. We stellen ons kwetsbaar op, maar het kan niet anders. We willen als agrarische sector vooroplopen. Als we niet met een eigen plan komen, dan worden we deel van andermans plannen.”

Retailbedrijven stellen steeds strengere eisen. Geven zij de sector tot 2030 de tijd?

“Dat is een van de uitdagingen. We willen de

reële mogelijkheden bespreken met de stakeholders, de handel en verwerkende industrie. In de retail wordt soms gewerkt met lijstjes van middelen die niet mogen worden gebruikt. Je kunt je afvragen of dat het doel dient. Afnemers beseffen steeds vaker dat ze met deze lijstjes niet de producten van de gewenste kwaliteit in het schap krijgen. We zien gelukkig dat er een dialoog ontstaat. De retail geeft aan de consument eisen stelt, maar we weten ook dat de retail het assortiment bepaalt. Wij willen daarom dat ze onze partner worden en met ons op een realistische manier stappen zetten. Het is ook in hun eigen belang. Als zij eisen stellen die niet haalbaar zijn, brengen ze ook hun toeleveranciers in gevaar.”

Betekent emissieloos telen ook een afscheid van chemische middelen?

“We willen geen streep door de inzet van chemie. Dat is niet ons doel. We gaan telen vanuit een weerbaarheidsgedachte, waarbij in een sterk gewas nauwelijks nog met chemische middelen hoeft te worden gecorrigeerd. Dat betekent ook dat we een duurzaam teeltsysteem moeten neerzetten dat minder emissie veroorzaakt.”

Wat verwacht u met betrekking tot deze ambitie van telers?

“Ik verwacht een houding die gericht is op het zoeken naar verbetering. Gelukkig is dat de agrarische sector eigen. Ik snap dat telers benieuwd zijn naar de handvatten die worden geboden om de ambitie waar te maken. Zij worden binnen een paar maanden op hun wenken bediend. Er wordt nu aan sectorplannen gewerkt om het concreter te maken, bijvoorbeeld door de KAVB.”

In de ambitie wordt gesproken over een gezonde markt. Hoe creëer je een gezonde markt?

“Door het Nederlandse product herkenbaar te maken, waarbij Nederlandse agrarische producten staan voor goed, veilig en op een volhoudbare manier geproduceerd. Net zoals Duitse auto’s een imago van degelijkheid hebben. We moeten eerst onderscheidend zijn in onze manier van telen zodat, die voorkeurspositie is gerechtvaardigd. Dat kunnen we uitdragen in de markt. In de bloembollenbranche is het ‘Nederlands product’ al zo’n sterk merk. Dat zouden we voor alle teelten willen bereiken of behouden.”